

07/07/2021

Fontos hogy továbbra is legyen bátorságunk merészet álmodni
Dunaújvárosi Hírlap | Kállai Félix

Kacziba Andi rendszeresen jelentkezik koronavírus-blogjával a duol.hu oldalán. Az olaszországi vírushelyzet mérséklődése újra teret adott a művészvilágnak, hogy műveiket megmutassák a nagyközönségnek. Andi egy kiállításon vesz részt alkotásával, erről kérdeztük.

– Visszatért már az élet az olasz művészvilágba?

– Olaszország a világ negyedik leglátogatottabb országa, ezért bevételének egy része – a GDP öt százaléka – a turizmusból származik, amelynek mozgatórugója a művészet.

A pandémia miatt megszűnt az utazás lehetősége, eltűntek a külföldi turisták, és ellehetetlenedett a régiók közötti mozgás még az olaszok számára is. A múzeumok, kiállítótermek hosszú ideig zárva voltak, de ha megnyithattak volna, akkor sem lett volna látogató. A kulturális intézmények online-ra való átállása bármennyire is trendinek hatott, nem hozta meg a várva várt eredményt, mert a közönség egy része idegenkedett tőle. A műtárgyak online eladása sem olyan egyszerű, mint ahogy ezt sokan elképzelték, hiszen sikerének kulcsa legtöbbször egy korábbi személyes ismeretség, a kölcsönös bizalom, ezért inkább csak a stabilan működő galériák és művészek számára hozott eredményt.

A májusban kezdődő fokozatos lazításnak és az oltásnak köszönhetően egyre többen igyekeznek visszatérni a Covid előtti kerékvágásba, és most, hogy végre megnyíltak a múzeumok, kiállítások, a közönség örömmel megy bárhová. A rugalmasabb vállalkozók kisebb művészeti rendezvények, vásárok indításával próbálkoznak, kihasználva a szektor pillanatnyi bizonytalansága okozta vákuumot; még nincs sok rendezvény, és a sajtó is éhes a pozitív hangzású eseményekre, ezért most könnyebb a potenciális látogatók, műgyűjtők fókuszába kerülni „aki mer, az nyer” alapon. Bár a pandémia alatt az eladás jelentősen csökkent, az alkotómunka nem állt le, csak módosult, hiszen a lock down alatt a legtöbben kénytelen voltak otthon dolgozni.

A járványt megelőző hetekben márványlapokat csiszoltam egy Milánón kívüli műhelyben, de miután nem látogathattam többé, elengedtem a projektet, és áttértem a kerámiára. Az elmúlt egy évben szinte minden nap kerámiáztam, és végül több belsőépítéstől kaptam felkérést: a pandémia elzárt a megszokott életemtől, de ugyanakkor másik irányba vitt, és új lehetőségekhez juttatott.

A járvány ideje alatt átértékeltem munkakapcsolataimat, új stratégiát dolgoztam ki, tudatosabb lettem, és alig vártam, hogy végre megcsörrenjen a telefon, kiállításra hívjanak. Sokak számára a kiállítás-megnyitó csak egy szórakoztató rendezvény, ahol ingyen osztják a pezsgőt, de valójában a legapróbb részletekig megtervezett mind a galéria, a kurátor és a művész részéről, hiszen a legtöbb esetben már ott eldől, hogy a kiállítás anyaga „áll vagy bukik”, illetve mennyire lesz sikeres eladás.

– A kiállításon kik szerepeltek még a műveikkel? Milyen téma fogja össze a kiállított tárgyakat?

– Torinói galéristám, Raffaella De Chirico tevékenységének tízedik évfordulóját egy új, milánói székhely megnyitásával ünnepelte, és egy kollektív kiállítást rendezett a galéria művészeinek egy-egy alkotásából. A kiállítás címe Choises, ugyanis Raffaella a galéria történetében meghatározó 15 művész – köztük 9 nő – munkáit válogatta össze. Az egyik festmény alatt a felejthetetlen Carol Rama neve szerepel, akivel még halála előtt, 2014-ben részt vehettem egy közös kiállításon a torinói galériában.

Az 1982-es Velencei Biennále dán pavilonjának művésze, Eva Sørensen is Raffaella De Chiricóval dolgozott, így nemcsak kiállíthattam vele, de a 2014-es milánói kiállításának egyik kurátora lehettem (Eva 2019. december 31-én hunyt el, kevéssel a koronavírus megjelenése előtt, és örökké emlékezni fogok hatalmas, vízkék, csodálkozó szemére). Majdnemtíz éve találkoztam először a német Irma Blankkal, aki akkor nyolcvan év körüli lehetett, és nemcsak alkotásai, de megjelenése miatt is rögtön lenyűgözőnek találtam: elegáns, fekete hosszú télikabátjához feltűnően színes tornacipőt viselt, és talán ez adta a bátorságot, hogy mindig tornacipőben járjak. A milánói galériában kiállított textil munkám Irma alkotása mellett kapott helyet. Raffaella De Chirico a pandémia előtt aktív volt Mexikóban, részt vett az

ottani művészeti vásárokon, és 2018-ban általa állíthattam ki a Mexikói Olasz Kultúrintézetben; nem véletlen, hogy két mexikói is szerepel a tárlatában, Eugenia Martinez és Claudia Hans. A viaszalkotásairól ismert Elena Modorati, és a polisztírozott alkalmazó Gisella Chaudry is közel áll a galérista szívéhez, akárcsak Sergio Ragalzi, Nico Mingozzi, Federica Patera, Fabio Perino, Carlo D’Oria, Paolo Leonardo és az iráni Mohsen Baghernejad.

– A kiállított műved csodaszép. Elmondanád, hogy miről szól és mit szerettél volna kifejezni vele?

– Köszönöm, igazán örülök, hogy tetszik. Egy 2014-ben készült textil munkám került kiállításra, amellyel a mai napig azonosítanak, ha elhangzik a nevem, holott úgy érzem, az elmúlt évek alatt jócskán túlléptem rajta.

2015-ben egyedülálló lehetőséget kaptam Milánó városától, önálló kiállításom nyílhatott a múzeumként működő XVII. századi templomépületben, a Studio Museo Francesco Messina-ban, a nők elleni erőszak megszüntetésének világnapja alkalmából.

Kiállításom a Viola címet kapta, de fő témája mégsem az erőszakról, hanem annak feldolgozásáról, valamint az újrakezdésről szólt, nőkről és főleg nőknek. A tárlat alkotásait „női munkaként” titulált hímzéssel, férceléssel vagy éppen szövéssel készítettem el, háztartásban fellelhető alapanyagok felhasználásával, mint pamutzsebkendő, jutából készült zsák, kötél és madzag, vagy a főzéshez-sütéshez használatos konyhai pamut madzag. A kiállítás textilmunkáit hónapokon keresztül készítettem, köztük a most kiállításra került zsebkendőt is, amelyre egy 8 cm magas, szőtt, organikus formájú struktúrát építettem (pont a hússütéshez használatos fehér, konyhai pamut madzagból).

Amikor elkészült a tárlat, és a megnyitót várva a kezemben fogtam a kiállítás ismertetőjét a hozzá tartozó térképpel együtt, úgy éreztem, elvégeztem feladatomat. A megnyitó után jó sajtót kaptam, a kiállításnak gyorsan híre ment, és nagy meglepetésemre a rákövetkező napokban egyre több, számomra ismeretlen, idősebb nő jött, hogy felkeressen a múzeumban. Először csak óvatos kérdéseket tettek fel a kiállítással kapcsolatban, hogy „bemérjenek”, majd burkoltan megosztották velem fiatalkori sérelmeiket, és legtöbbször főként arra volt kíváncsi, vajon mit gondolok, hogyan alakult volna történetük (vagy az elkövető sorsa) ha nem 40-50 éve esett volna meg, hanem napjainkban.

Bár a megnyitó előtt el sem tudtam volna képzelni, meggyőződésem, hogy kiállításom ereje az ott kialakuló találkozási pontban rejlett, ahol a réges-régi történetek áldozatai szegyenérzet nélkül megoszthatták bánatalmaikat, és sok év után, talán megkönnyebbültek.

– Milyen művészeti témák foglalkoztatnak mostanában?

– Korona-blogomon keresztül sok, számomra ismeretlen nővel léptem kapcsolatba, és félelmeikről kérdeztem őket. A válaszokat levélként, vagy e-mailben kaptam meg, és ebből szeretnék egy nagyobb anyagot, talán egy naplófényt összeállítani (természetesen a feladók beleegyezésével, valós nevük felhasználása nélkül). Ugyanebben az időszakban több zsáknyi nejlonszövet gyűjtöttem számomra olvasóim, ezeket még fel kell dolgoznom.

– Képzett lenyomatot a vírus a művészeknél?

– A vírus mindenkinek változást hozott az életébe, és egyértelmű, hogy a kreativitás segítséget nyújtott az események feldolgozásához. Bár a bezártság, kényszeredett otthoni alkotás miatt leszűkült a rendelkezésre álló használati eszközök és anyagok mennyisége (az elkeseredett anyukák petícióba kezdtek, hogy színes ceruzát vásárolhassanak gyermekeiknek), a legtöbb művész mégis kihívásként élte meg a lockdownt, és különböző alkotásokban, projektekben dolgozta fel azt. A járvány ideje alatt több virtuális kiállítás, csoport és online tehetségkutató verseny született a művészeti élet fenntartásának érdekében, amelyek elég nagy figyelmet kaptak, hiszen ország-világ a számítógépe előtt ült hosszú hónapokon keresztül.

Amikor több mint egy év után, először sikerült találkoznom a galéristámmal, hogy jövőbeli kiállításokról beszéljünk, bevallotta nekem, hogy jó ideig látni sem akar vírussal, járvánnyal kapcsolatos alkotást, annyira sokat látott azokból. Én is készítettem egy kisebb sorozatot, de úgy tervezem, majd tíz év múlva fogom előhúzni a fiókomból, amikor már kikristályosodott számunkra mindaz, amit az elmúlt időszakban átéltünk.

– Szerinted visszatér még a koronavírus a napjainkba, ha igen, akkor milyen terveid vannak művészként?

– Remélem, már kifelé lábalunk a pandémiából, és örömmel töltene el, ha a jelenlegi oltáskampány végeztével a vírus nem lenne veszélyesebb számunkra egy influenzánál, és nem kellene további áldozatok, szövődmények miatt aggódnunk.

A számomra apokaliptikus feltételezés, miszerint a jövőnk tele lesz hasonló kimenetelű járványokkal, nem aggaszt, nem tölt el félelemmel, és nem fogok miatta lemondani hosszú távú terveimről. Fontos, hogy továbbra is legyen bátorságunk merészet álmodni, hiszen az álmok segítenek át a mindennapjainkon.

Semmi sem törölheti ki az elmúlt másfél évben szerzett emlékeinket, tapasztalatainkat, és nemcsak együtt kell azokkal élnünk, tanulni belőlük, hanem továbbadni a következő generációknak, hogy ha mégis bekövetkezne egy újabb járvány, gyorsabban cselekedhessenek, mint mi tettük.